Aleksander Nawarecki

"Sztuka mówienia do władców. (O pieśni II, 14 Jana Kochanowskiego)", Michał Głowiński, "Ruch Literacki" z. 1/2 (1982) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 26/4 (90), 153

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

/II/ GŁOWINSKI Michał: Sztuka mówienia do władców. (O pieśni II, 14 Jana Kochanowskiego). "Ruch Literacki" 1982 z. 1/2 s. 1-7.

Przypomniana zostaje popularna pieśń Kochanowskiego "Wy, którzy rzeczą pospolitą władacie..." i przedstawiona jako niezwykła próba manifestacji geniuszu tego poety. Wyróżniający arcydzieło akt spełnienia tego, co musiało wydawać się niemożliwe, rozgrywa się tu w obrębie retoryki literackiej. Kochanowski kieruje tekst do władcy odrzucając konwencjonalne sposoby mówienia panegirycznego, kaznodziejskiego pouczenia i rewolucyjnej rezygnacji z porozumienia. Odkrywa nowy dla literatury sposób rozmawiania z władzą jak równy z równym. Autor artykułu szczegółowo omawia poetykę tego sposobu zwracania się do władzy, a także jej filozoficzne i ideologiczne uzasadnienie i implikacje.

BP/90/29 A.Naw.

/II/ GOSK Hanna: Obrachunek z przeszłością ("Kuźnica" z lat 1945-1948 wobec prozatorskiej tradycji literackiej dwudziestolecia międzywojennego). "Przegląd Humanistyczny" 1981 nr 10/12 s. 77-96.

Omawiając pojęcie tradycji w publicystyce "Kuźnicy" autorka podkreśla rolę tradycji "negatywnej", którą tworzą w latach 1945-1948 m.in. naturalizm, psychologizm, ekspresjonizm i "mały realizm". Pozytywne wzory twórczości prozatorskiej - to "Kordian i cham" oraz "Pawie pióra" Kruczkowskiego, "W Grzmiącej" W. Kowalskiego i utwory Wandy Wasilewskiej. Wybór tradycji prozatorskiej dokonywany przez współpracowników "Kuźnicy" cechuje selektywność, ich postawę określa autorka jako "socjologiczny romantyzm".

BP/90/30 J.T.